

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Арістархова М.С.

ад'юнкт,

*Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського*

КРИТЕРІЇ ТА ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВВНЗ

Важливою передумовою ефективного впровадження стандартів НАТО у систему вищої військової освіти України є іншомовна комунікативна компетентність викладачів ВВНЗ. Відповідно перед вищою військовою школою постають нові завдання щодо іншомовної підготовки військових фахівців, одне з яких полягає у переорієнтації освітнього процесу на результати інтерактивної, гнучкої, креативної іншомовної професійної комунікації. Сучасний викладач ВВНЗ повинен відрізнятись інтерактивністю, толерантністю, комунікабельністю, готовністю до взаємодії з представниками інших культур, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню його професійного рівня, збагаченню його культурного та інтелектуального потенціалу.

Основою для розвитку іншомовної комунікативної компетентності викладачів ВВНЗ є такі методологічні підходи: компетентнісний, системний, комунікативний, діяльнісний, середовищний, розвивальний, суб'єкт-суб'єктний, технологічний, контекстний тощо.

Компетентнісний підхід полягає у тому, що на основі здобутих знань, умінь, практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей викладач ВВНЗ ефективно здійснює професійну діяльність іноземною мовою.

Комунікативний підхід спрямований на перетворення навчання на активну комунікацію, отримання досвіду іншомовної комунікації у системі професійної підготовки. Його реалізація потребує врахування особливостей іншомовної мовленнєвої діяльності особистості.

Діяльнісний підхід до розвитку іншомовної комунікативної компетентності викладачів ВВНЗ полягає у тому, що його застосування

наближає суб'єктів освітнього процесу до реальних умов іншомовної комунікації. Діяльнісний підхід характеризується вирішенням комунікативних завдань іншомовними засобами та набуттям комунікативного досвіду.

Сутність середовищного підходу полягає в удосконаленні іншомовної комунікативної компетентності військового педагога шляхом створення освітнього простору для самовдосконалення з метою розвитку професійного і творчого потенціалу.

Розвивальний підхід спрямований на постійне вдосконалення військового педагога як особистості, професіонала, його важливих професійних якостей (комунікабельність, гнучкість, креативність, толерантність).

Суб'єкт-суб'єктний підхід передбачає зосередження уваги на ствердженні реалізації педагога, створенні належного середовища для розвитку, які сприяли б збагаченню та зростанню особистості викладача вищої військової школи у системі професійної підготовки. Реалізація цього підходу потребує зосередження уваги на індивідуальних особливостях викладача ВВНЗ, адже міжособистісна комунікація, взаємодія, спільний аналіз та вирішення професійної проблеми іноземною мовою створюють умови для розвитку особистості.

Технологічний підхід пов'язаний з інструментарним забезпеченням процесу розвитку іншомовної комунікативної компетентності викладачів ВВНЗ, зорієнтований на ефективну реалізацію освітнього процесу.

Системний підхід визначає єдність і взаємозв'язок усіх компонентів, суб'єктів іншомовної комунікації, підпорядковані досягненню визначених цілей.

Контекстний підхід передбачає відбір комунікативного контенту пов'язаного з професійним та соціальним змістом діяльності викладачів ВВНЗ іноземною мовою.

Рівень розвиненості іншомовної комунікативної компетентності викладачів ВВНЗ має визначатися на основі системи параметральних критеріїв, які становлять собою якісні вимоги до іншомовної підготовки викладача. До таких критеріїв іншомовної комунікативної компетентності відносимо такі:

– комунікабельність – здатність викладача ВВНЗ в будь-якій ситуації налагоджувати навчальну іншомовну комунікацію, використання різних стилів спілкування та способів комунікативної поведінки, наповнення його за рахунок нової лексики;

– гнучкість – здатність швидко та адекватно реагувати на іншомовну поведінку співрозмовника, досягати взаємопорозуміння і співпраці за допомогою іноземної мови;

– креативність – здатність генерувати нестандартні рішення, творчо використовувати стратегії і тактики іншомовної комунікації;

– інтерактивність – здатність до налагодження міжособистісної взаємодії та комунікації, вирішення складних педагогічних проблем з використанням системи іншомовних комунікативних засобів;

– рефлексивність – критичне осмислення педагогічної комунікації;

– імпровізаційність – здатність до ухвалення нестандартних рішень, використання різноманітних тактик і стратегій у процесі комунікації, вільне вміле поводження в різноманітних комунікативних ситуаціях, середовищах.

Таким чином, розвиток іншомовної комунікативної компетентності перш за все виявляється в усвідомленні військовими педагогами важливості іншомовної підготовки, практики комунікації іноземною мовою, використання її у педагогічній діяльності, самовдосконалення та саморозвитку під час спілкування з фахівцями інших держав.

Орду К.С.

аспірантка;

Осипова Т.Ю.

доктор педагогічних наук, професор,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Сучасний сімейний лікар повинен уміти застосовувати ІКТ у своїй діяльності, бути компетентним у новітніх методах опрацювання медико-біологічних даних. У зв'язку з цим, важливо сформувати в майбутніх сімейних лікарів інформаційно-комунікативну компетентність.